ڕاوێژکارێکی حکومی: هاوبەشییەکانی عێراق و عومان دەرگا بەڕووی هاوکاری لەگەڵ کەنداو نێودەوڵەتیدا دەکاتەوە

ئەمڕۆ شەممە مەزهەر محەمەد ساڵح، ڕاوێژکاری دارایی سەرۆك وەزیران، دووپاتیکردەوە کە ئەو ڕێککەوتنانەی لەگەڵ عومان ئەنجامدراون نەخشەڕێگایەك بۆ کراوەیی زیاتری عەرەبی و هەرێمی پێکدەهێنن، ئاماژەی بەوەشکرد، دەرگای هاوبەشی لەگەڵ وڵاتانی کەنداو و بەندەرە دەریاییە نێودەوڵەتییەکان دەکەنەوە.

ساڵح لە لێدوانێکدا بۆ ئاژانسی هەواڵی فەرمی کەموتەڵع بەدواداچوونی بۆ کردووە ڕایگەیاند: ئەو یاداشتە لێکتێگەیشتنانەی کە محەمەد شیاع سودانی سەرۆك وەزیران لە سەردانەکەی ئەم دواییەیدا بۆ سەڵتەنەی عومان واژۆ کردووە، بەردێکی بناغەی هاوکاری نێوان دوو وڵاتی گرنگی کەنداو لە هەردوو دیوی کەنداو پێکدەهێنن، ئەم یاداشتانە تەنیا بەڵگەنامەی فەرمی نین ئەوان نوێنەرایەتی نەخشەڕێگایەك دەکەن بەرەو عێراقێك کە زیاتر بەڕووی دەوروبەری عەرەبی و ناوچەیی خۆیدا کراوە بێت، زیاتر توانای ڕاکێشانی وەبەرهێنان و بەدەستهێنانی گەشەپێدانی بەردەوامی هەیە، و نوێنەرایەتی هەنگاوێکی ستراتیژی دەکات بەرەو جێگیرکردنەوەی عێراق لە ڕووی ئابووری و ناوچەییەوە.

ئاماژەی بەوەشکرد : عێراق هەوڵدەدات پەیوەندییە ئابوورییەکانی لە چوارچێوەی تەقلیدی زیاتر فراوان بکات، بەو پێیەی یاداشتەکانی لێکتێگەیشتن لەگەڵ سەڵتەنەی عومان بە تایبەتی دەرگای هاوبەشی لەگەڵ

وڵاتێکی کەنداو کە شوێنی ستراتیژی و بەندەری دەریایی نێودەوڵەتی پێشکەوتووی هەبێت، بەتایبەتی پەیوەندی لۆجستی لەڕێگەی پڕۆژەی ڕێگای گەشەپێدانەوە دەکاتەوە و هەروەها ووتیشی : بەستنەوەی بەندەری گراند فاو بە بەندەرەکانی سەڵتەنەی عومان لە ڕێگەی پرۆژەی ڕێگای گەشەپێدانەوە، ڕێڕەوێکی بازرگانی دروست دەکات کە کەنداو بە تورکیا و ئەوروپا دەبەستێتەوە، پێگەی عێراق وەك ناوەندێکی ترانزێتی ناوچەیی و نێودەوڵەتی بەهێزتر دەکات. ئەمەش دەبێتە هۆی فراوانکردنی بازرگانی نێوان هەردوو وڵات و ئاماژەی بەوەشکرد : یاداشتنامەکانی لێکتێگەیشتنی واژۆکراو بوارە گرنگەکانی دیکە دەگرێتەوە، وەك بازاڕی سەرمایە، پیشەسازی، وزە، و گەشتیاری. ئەم کەرتانە دەتوانن وەك دەروازەیەك بۆ هاوکاری فراوانتر لەگەڵ وڵاتانی کەنداو، کە خاوەنی شارەزایی پێشکەوتوون لەم کەرتانەدا. ئەمەش ڕێگریکردن لە دوو باجدان لە نێوان هەردوو وڵاتی برادا، بە ڕێگریکردن لە خۆدزینەوە لە باج لەسەر داهات و سەرمایە، ئەمەش هاندەری عومان و سەرمایە دەبێت، وەبەرهێنەرانی عێراق بەبێ ترس لە ئاڵۆزییەکانی باج سەرمایە وەبەربهێنن، ئاماژەی بەوەشکرد، یاداشتنامەیەکی لێکتێگەیشتنیش لەنێوان فیدراسیۆنی ژوورە بازرگانییەکانی عێراق و ژووری بازرگانی و پیشەسازی عومان واژۆکرا، کە ڕۆڵی کەرتی تایبەت لە پێشەنگایەتیکردنی هاوکارییە ئابوورییەکان لە هاوکارییەکی ئازادانەی نێوان بازاڕەکان. ئەمەش دامەزراندنی پڕۆژەی ستراتیژی لە کەرتی وزە و لۆجستیکیشدا دەگرێتەوە. ڕێککەوتنی نێوان هەردوو وڵات دامەزراوەیەکی عەمبارکردنی نەوت لەگەڵ کەرتی لۆجستیکیدا دروستدەکرێت و توانای 10 ملیۆن بەرمیل لە بەندەری دوقم لە عومان، هەنگاوێکی گرنگە بەرەو دامەزراندنی ژێرخانی ناوچەیی بەهێز لە کەرتەکانی وزە و گواستنەوەدا.

ووتیشی: ئەم دۆسیە وا دەکات عێراق بە ئاسانی بتوانێت دەستی بگات بە بازاڕەکانی ئاسیا و ئەفریقا و پێگەی خۆی وەك خاڵی ترانزیتی سەرەکی بەهێزتر بکات. جگە لەوەش میکانیزمێکی بەدواداچوون لە ڕێگەی پێکهێنانی لیژنەیەکی هاوبەشەوە، وەك ئەنجومەنی عوما ن-عێراقی، بۆ چاودێریکردنی جێبەجێکردن دەستیپێکرد. ئەمەش جددیەتی گۆڕینی پلانەکان بۆ واقیعی بەرجەستە پشتڕاست دەکاتەوە.

ئاماژەی بەوەشکرد : زیاتر لە 24 یاداشتنامەی لێکتێگەیشتن واژۆکراون، کە کەرتە گرنگە جیاوازەکانی وەك وزە، کەرەستەی خاو، گەشتیاری، پەیوەندییەکان، ژێرخانی، شارە زیرەکەکان، بەرهەمهێنان، خزمەتگوزارییە داراییەکان، و بازاڕەکانی سەرمایە دەگرێتەوە و ڕوونیشیکردەوە، یاداشتەکان هاوکاری لە بوارەکانی یاسایی، پەروەردە، توێژینەوەی زانستی، خاوەندارێتی فیکری، بوژانەوەی شارەکان و کەرتی بەرگریش لەخۆگرتبوو". ئاماژەی بەوەشکرد، "بازاڕی وەبەرهێنانی عومان ئاماژەی بە بوونی بەرچاوی کەرتی تایبەتی عێراق، بەو پێیەی ژمارەی ئەو کۆمپانیایە عێراقیانەی لە ئێستادا وەبەرهێنان لە سەڵتەنەی عومان دەکەن گەیشتووەتە نزیکەی هەزار و 304 کۆمپانیا، بە کۆی سەرمایەی نزیکەی 94.3 ملیۆن ڕیاڵی عومانی، کە دەکاتە 68.2%ی وەبەرهێنانی بیانی لەوێ. پەیوەندییەکانی نێوان هەردوو کەرتی تایبەتیش ئاماژەن، خۆشگوزەرانی عومانییەکان و عێراق وەك بازاڕێکی سەرنجڕاکێش و دەرفەتێکی

گرنگ دەبینن بە سوودمەندبوون لە ژێرخانی نوێبووەوە و ناوچە ئازادەکان بە وەبەرهێنان و بازرگانی، ئاماژەی بەوەشکردووە، ئاڵوگۆڕی بازرگانی لە نێوان هەردوو وڵاتی برادا لە ساڵی 2024 بە بەراورد بە ساڵی 2023 بە ڕێژەی 30% بازدانی بەخۆیەوە بینیوە و گەیشتووەتە نزیکەی 779 ملیۆن دۆلار و لە نیوەی یەکەمی ساڵی 2025دا بە 622 ملیۆن دۆلار بەرزبووەتەوە.